

*Психологічні особливості розвитку
та адаптація дітей раннього віку до
умов ДНЗ*

Консультація для батьків

Психологічні особливості віку

*Ранній вік (раннє
дитинство) –*

- вік від 1 до 3 років;
- сензитивний період активного пізнання та самопізнання;
- час найцінніших новоутворень;
- криза 3-ох років.

Розумовий розвиток

Головним стимулом вдосконалення розумової діяльності у "ходячих" дітей є їх рухова активність. Діти 1-2 років пізнають світ через примітивну гру та маніпуляції з предметами.

Мета експериментів – спостерігати, як поведуться предмети в нових ситуаціях, шукати нові способи взаємодії з невідомими раніше предметами.

Фізичні дії та розвиток дрібної моторики сприяють успішній роботі мислення та розвитку мовлення.

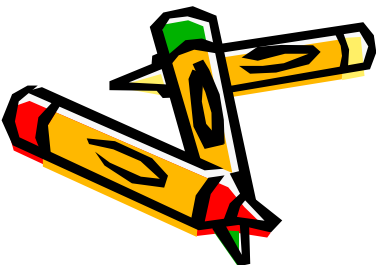

Засвоєння мови

- Словниковий запас півторарічної дитини зазвичай містить близько 10 слів.
- Дитина у 1,8 – 50 слів, в 2 роки – приблизно 200.
- До трьох років словниковий запас складає вже 900 – 1000 слів.

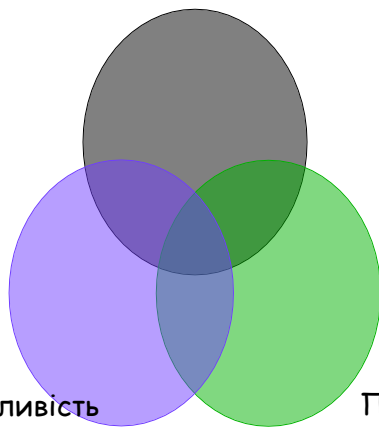
Критичним періодом в розвитку дитячої мови, на думку дослідників, є вік від 10 місяців до 1,5 років.

Саме в цей час потрібні спокійні і розвиваючі ігри і небажані стреси.

Криза 3-х років

негативізм

впертість/норовливість

Протест-бунт

Криза 3-х років належить до гострих. Дитина некерована, впадає в лють, вередує, не слухається. Поведінка тяжко піддається корекції; протікає як криза соціальних відносин і *пов'язана із становленням самосвідомості дитини. З'являється позиція "Я сама". Дитина пізнає відмінність між "повинна" і "хочу".*

Що робити?

Слід надати дитині сферу діяльності, де б вона могла проявляти самостійність. Ця сфера діяльності у грі. Потрібна гра з її особливими правилами і нормами, які відображають соціальні зв'язки, служить для дитини тим "безпечним островом, де вона може розвивати й апробувати свою незалежність, самостійність.

В житті кожної дитини настає час, коли вона переступає поріг дитячого садка.

Відповідно до Закону України «Про дошкільну освіту»,

Стаття 4. Дошкільна освіта. Дошкільний вік

1. Дошкільна освіта є обов'язковою первинною складовою частиною системи безперервної освіти в Україні.

2. Дошкільна освіта - цілісний процес, спрямований на: забезпечення різнобічного розвитку дитини дошкільного віку відповідно до її задатків, нахилів, здібностей, індивідуальних, психічних та фізичних особливостей, культурних потреб; формування у дитини дошкільного віку моральних норм, набуття нею життєвого соціального досвіду.

3. Дошкільний вік - базовий етап фізичного, психологічного та соціального становлення особистості дитини.

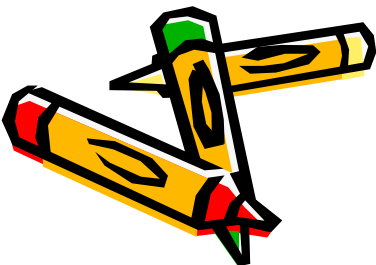
Коли краще віддавати дитину в дитячий садок?

Більшість дітей вступають до дитячого садка у віці від 1,5 до 3 років. Однак, з деяких причин буває, що дитина починає відвідувати садок у 5-5,5 років.

У будь-якому віці — це різка зміна звичного способу життя, початок нового періоду.

Для успішної адаптації дитина повинна досягти певної стадії розвитку:

- фізичного,
- розумового і
- соціального.

Як батькам визначити готовність дитини до дитячого садка?

1. На прогулянці малюк сам підходить до дітей на майданчику, намагається вступити в контакт.
2. Маля здатне кілька годин на день проводити без мами.
3. Дитина розбірливо може виразити свої потреби словами.
4. Малюк уже досить спритний, вміє самостійно їсти (і пережовувати!), миє руки й умивається, вдягає і знімає із себе основні предмети одягу.
5. До кінця раннього віку в дитини з'являється прагнення до самостійності, її інтереси переміщуються від світу предметів до світу спілкування з дорослими.

Що таке адаптація ?

Адаптація – це пристосування організму до нової ситуації, а для дитини дитячий садок, поза сумнівом, є новим, ще невідомим простором, із новим оточенням і стосунками. Адаптація (з лат. «пристосування») – процес при звичаєння організму, що відбувається на різних рівнях:

- фізіологічному,
- соціальному,
- психологічному.

Адаптація – активне засвоєння прийнятих у суспільстві норм і оволодіння відповідними формами спілкування й діяльності.

Термін та ступені адаптації

Процес адаптації до дитячого садка проходить **індивідуально**.

Середній строк адаптації дітей:

- **раннього віку – 7-15 днів,**
- **молодшого дошкільного віку – 2-3 тижні,**
- **старшого дошкільного віку – 1 місяць.**

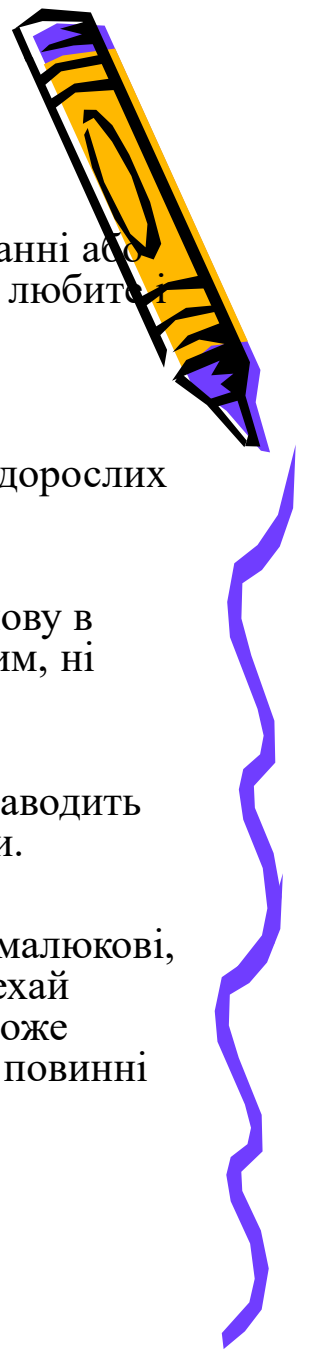
Виникнення у дитини стійкого «адаптаційного синдрому» Свідчить про її неготовність до виходу із сім'ї.

Виокремлюють такі ступені адаптації:

- **Легкий** – поведінка дитини нормалізується (10 – 15 днів) – фізіологічна, природна адаптація;
- **Середній** (15 – 30 днів) – дитина худне, хворіє, але не важко, без ускладнень;
- **Важкий** (від 2 місяців і більше) – патологічна адаптація, дитина часто хворіє, відмовляється від улюблених іграшок та страв, часто плаче або кричить, погано спить, тощо.

Типові помилки батьків

- Не можна карати або сердитися на малюка за те, що він плаче при розставанні або при згадці необхідності йти в сад! Краще ще раз скажіть, що ви його дуже любите і обов'язково прийдете за ним.
- Варто уникати розмов про сльози малюка з іншими членами сім'ї в його присутності. Здається, що син або дочка ще дуже маленькі і не розуміють дорослих розмов - це ще більше підсилює дитячу тривогу.
- Не намагайтесь лякати дитячим садком ("Ось будеш себе погано вести, знову в дитячий садок підеш!"). Місце, яким лякають, ніколи не стане ні улюбленим, ні безпечним.
- Не можна погано відгукуватися про вихователів чи садок при дитині. Це наводить малюка на думку, що садок - це недобре місце і його оточують погані люди.
- Не можна обманювати дитину, кажучи, що ви прийдете дуже скоро, якщо малюкові, наприклад, належить залишатися в садку півдня чи навіть повний день. Нехай краще він знає, що мама прийде не скоро, ніж буде чекати її цілий день і може втратити довіру до найближчої людини. Можна показати на годиннику, де повинні бути стрілки, коли прийде мама.

*Рекомендації для полегшення
процесу адаптації:*

1. Давайте позитивні настановлення, підтримуйте бажання дитини йти в садок;
2. Дитина має відчувати повне розуміння між батьками та вихователями, тоді вона швидше звикає;
3. У перші дні – короткочасне перебування у групі – 1-2 години з поступовим збільшенням на 1 годину;
4. Наблизьте домашній режим до садкового;
5. Пам'ятайте, що дитина може відвідувати дошкільний навчальний заклад лише здоровою. Щоранку оглядайте зів, шкіру та волосся дитини, запитуйте про самопочуття;
6. Одягайте дитину відповідно до погодних умов у зручне взуття. Обов'язковим є головний убір;
7. Поінформуйте медичних працівників і вихователів садочка про захоплення дитини, звичайний руховий режим, особливості харчування, можливі алергічні реакції, тощо.

8. Утримуйтеся від шумних масових вистав, аби зменшити емоційне навантаження;
9. Навчайте навичок самообслуговування (одягання, умивання, складання іграшок);
10. Дитині потрібно говорити, що вона вже доросла;
11. Повідомляти вихователя про особливі звички дитини;
12. Придумати ритуал «прощання» й обіграти його вдома;
13. Зустрічайте дитину з посмішкою;
14. Розповідайте якомога більше позитивного про садок;
15. Підтримуйте самостійність дитини вдома;

16. Найголовніше — почувайтеся компетентними батьками, тобто вірте, що з будь-якою складною ситуацією можна впоратись, якщо її вирішувати, а не відкладати !

Висновки

Прихід до дитячого садка — перший серйозний етап соціального життя дитини.

Практика свідчить, що цілеспрямована підготовка дітей до дошкільного закладу допомагає попередити виникнення труднощів адаптації.

Щоб полегшити звикання дитини до умов ДНЗ, батьки мають підготувати її і фізично, і морально, і соціально.

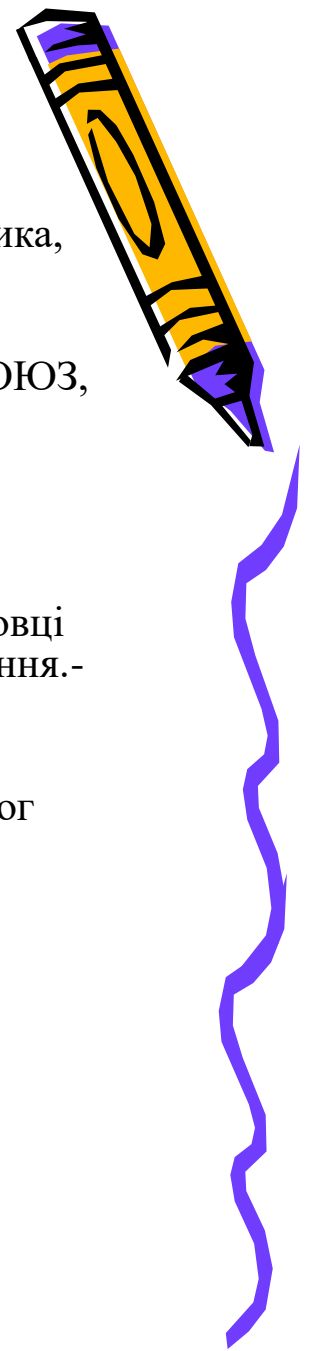
Запорукою успішної адаптації дитини до умов садочка є єдність зусиль і вимог з боку батьків та працівників закладу. Правильна поведінка та підтримка рідних у період адаптації дуже важлива для дитини.

Мами діляться досвідом

Література:

1. Адаптація дитини до умов дитячого садка: управління процесом, діагностика, рекомендації / Н.В. Соколовська.- Волгоград: Учитель, 2008. - 188 с.
2. Виготський, Л.С. Питання дитячої психології / Л.С. Виготський.- СПб.: СОЮЗ, 2007. - 224 с.
3. Закон України Про дошкільну освіту (ВВР), 2001, № 49, ст.259.
4. Зубова Г., Арнаутова Є. Психолого-педагогічна допомога батькам у підготовці малюка до відвідування дитячого садка / О.Л. Зубова // Дошкільне виховання.- 2004. - № 7. - С.66 - 77.
5. Ясінська Х. Адаптація дітей раннього віку до перебування в ДНЗ// Психолог дошкільня. – №4(21).
6. <http://nsportal.ru/detskiy-sad/materialy-dlya-roditeley/2014/01/12/adaptatsiya-rebenka-k-detskomu-sadu-sovety>

